

Dil Öğrenme Stratejilerinin Kullanılmasını Etkileyen Faktörler¹

Emine AKKAŞ BAYSAL² , Gürbüz OCAK³

² MEB, Afyonkarahisar Fatih Anadolu Lisesi, Afyon, Türkiye, akkasemine85@hotmail.com

³ Afyon Kocatepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Afyon, Türkiye, gurbuzocak@gmail.com

Makale Bilgileri

ÖZ

Makale Geçmişi

Geliş: 05/02/2020

Kabul: 20/04/2020

Yayın: 05/06/2020

Anahtar Kelimeler:

Dil öğrenme, Dil öğrenme stratejisi, Kişisel faktörler

Sorumlu Yazar:

Emine AKKAŞ BAYSAL

e-posta:

akkasemine85@hotmail.com

Yabancı dil öğrenme sürecinde yer alan öğrencilerin bu dili öğrenmelerini ve başarılı olmalarını etkileyen unsurlar eğitimciler tarafından önemli bir konu olarak görülmektedir. Yabancı dil akademik başarısı yüksek olan, dili işlevsel olarak kullanan öğrencilerin nasıl başarılı oldukları ve nasıl dili aktif olarak kullandıkları ile akademik başarısı düşük olan öğrencilerin başarısızlık nedenlerine ilişkin merak artmakta, önemli bir konu olarak görülmektedir. Bu noktada başarılı olan öğrencilerin kendilerine özgü takip ettikleri yollar ve başarılarını etkileyen unsurlar göz ardı edilmemelidir. Öğrencilerin dil akademik başarılarını etkileyen faktörlerin başında dil öğrenme stratejileri gelmektedir. Dil öğrenme sürecinde yer alan öğrenciler bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde bu stratejileri tercih etmekte, farklı durumlarda kullanmakta ve farklı öğrenme görevlerine transfer etmektedirler. Ancak dil öğrenme stratejileri kişiye özgüdür. Başka bir ifade ile öğrenenlerin dil öğrenme sürecinde kullandıkları stratejiler kişiden kişiye değişmektedir. Dolayısıyla öğrenenlerin tercih ettikleri dil öğrenme stratejileri kendilerinin sahip oldukları çeşitli unsurlardan etkilenmektedir. Bu bağlamda bu çalışmada bireylerin dil öğrenme stratejilerini etkileyen unsurların geniş bir çeşitlilikte ele alınması amaçlanmaktadır. Çalışmanın, bireylerin dil öğrenme strateji kullanım tercihlerini etkileyen faktörler ile ilgili kuramsal çalışmaların genel çerçevesini ortaya koymak bakımından yararlı olacağı düşünülmektedir.

Personal Factors Affecting the Usage of Language Learning Strategies

Article Info

ABSTRACT

Article History

Received: 05/02/2020

Accepted: 20/04/2020

Published: 05/06/2020

Keywords:

Language learning, Language learning strategy, learning process vary from person to person. Therefore, the learner's preferred language learning strategies are influenced by various elements of their own. In this context, this study aims to address a wide variety of personal factors that affect individuals' language learning strategies. It is thought that the study will be useful in terms of revealing the general framework of theoretical studies about the factors that affect individuals' language learning strategy use preferences.

Corresponding Author:

Emine AKKAŞ BAYSAL

e-mail:

akkasemine85@hotmail.com

Atıf/Citation: Akkaş Baysal, E., & Ocak, G. (2020). Dil öğrenme stratejilerinin kullanılmasını etkileyen faktörler. *NEÜ Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 91-103.

"This article is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) (CC BY-NC 4.0)"

¹ Bu çalışma "Dil Öğrenme Stratejileri Öğretim Programı Tasarısının Hazırlanması, Uygulanması ve Değerlendirilmesi" başlıklı doktora tez çalışmasından türetilmiştir.

GİRİŞ

Bilişsel kuramlar ve öğrencinin merkeze alındığı yapılandırmacı yaklaşım gibi yaklaşımlarla birlikte yabancı dil öğretiminde de öğrenen merkezli tasarımlar ortaya çıkmıştır. Söz konusu bu değişikliklerle birlikte öğrenenlerin bireysel özellikleri önem kazanmıştır. Dil öğrenme stratejileri öğrencilerin hangi stratejileri daha sık tercih ettikleri ve iyi bir öğrenenin özelliklerinin neler olduğu birçok araştırmannın konusu olmuştur (Berry, 2007; Cohen, 1990; O'Malley & Chamot, 1990; Oxford, 1990).

Öğrenme hakkındaki en önemli konulardan birisi öğrencilerin nasıl öğrendikleridir. Duffy (1982), öğrenmenin gizli algoritmasının stratejiler altında olduğunu ifade etmiştir. Oxford (1990), stratejilerin özellikle yabancı bir dili öğrenmede önemli olduğunu çünkü öğrenme stratejilerinin iletişimsel yeterliği geliştirmek için gerekli olan aktif ve kendi kendini yöneten öğrenenler yetiştirmede iyi bir araç olduğunu belirtmiştir. Bu noktadan hareketle alan yazında dil öğrenme stratejilerine ilişkin çeşitli tanımlar karşımıza çıkmaktadır. Dil öğrenme stratejilerine ilişkin çalışmaların başlama noktasını oluşturduğu kabul edilen Rubin (1975), dil öğrenme stratejilerinin, öğrenenin bilgi edinmek için kullandığı araçlar ya da teknikler olduğunu ifade etmiştir. Cohen (2003), dil öğrenme stratejilerinin, dil öğrenimi esnasında kullanmak için öğrencinin seçtiği özel davranışlar olduğunu vurgulamıştır. Başka bir ifade ile, dil öğrenme stratejileri, yabancı dil öğrenme gayretinde olan öğrencilerin kendi öğrenme sorumluluklarını alarak, bu süreci yönetmeleri, öğrenmelerini daha etkili, verimli, hızlı hale getirmek amacıyla attıkları adımlar olarak tanımlanabilir.

Dil öğrenme stratejileri öğrenenin bilgiyi işleyerek kalıcı bir biçimde saklamasına yardımcı olur. Dil öğrenme stratejileri öğrenciler tarafından bilinçli bir şekilde seçilen öğrenme süreçleridir (Cohen, 1998; Cook, 1996; Oflaz, 2008). Öğrenciler dil stratejilerini kullanarak öğrenmelerini kolaylaştırırlar. Etkili öğretim metotları yoluyla dil öğrenme stratejileri ile karşılaşan öğrenciler, dil öğrenme stratejilerini kullanma ve yeni stratejiler üretmek konusunda kendilerini geliştirebilirler, özerk öğrenmelerini artırarak öğrenme sorumluluklarını alma yolunda adım atarlar (Cesur, 2008; Montano-Gonzales, 2017). Bu stratejiler öğrencilere dili öğrenme sürecinde destek sağlar. Öğrenciler kullandıkları bu stratejiler ile hem içsel hem de dışsal olarak sürece dahil olurlar. Dil öğrenme stratejileri hem öğrencilerin bir dili öğrenirken motive olmalarını, kendilerini tanımlarını, kendilerini değerlendirmelerini sağlar hem de dil öğrenirken daha kolay öğrenmelerine, hatırlamalarına katkı sağlar.

Alan yazında dil öğrenme stratejilerinin farklı şekilde sınıflandırıldığı (Naiman, 1978; O'Malley & Chamot, 1990; Oxford, 1990; Rubin, 1975; Stern, 1992) ancak tüm bu stratejilerin ortak hedefinin dil öğrenme sürecini daha hızlı daha kolay daha sistematik bir hale getirmek olduğu görülmektedir. Örneğin; Stern (1992) dil öğrenme stratejilerini beş ana kategoride ele almıştır: Yönetim ve Planlama Stratejileri; Bilişsel Stratejiler; İletişim Stratejileri; Kişilerarası Stratejiler; Duyuşsal Stratejiler. Yabancı dil öğrenme sürecinde kullanılan bu stratejileri Rubin (1987) öğrenme, iletişim ve toplumsal stratejiler olarak üçe ayırmaktadır. Bu stratejilerin yabancı dilin öğrenimine doğrudan etki edebildiği gibi, yabancı dilin gelişimine dolaylı olarak ta katkı sağlayabildiğini ifade etmiştir. Naiman (1978), dil öğrenme stratejileri konusundaki sınıflandırmasını "Aktif Görev Yaklaşımı, Dili Bir Sistem Olarak Fark Etme, İletişim Vasıtası Olarak Dili Fark Etme, Duyuşsal Talepleri Yönetme, İkinci Dildeki Performansını Gözleme" başlıklarından oluşturmuştur. Oxford (1990), daha önce yapılan strateji sınıflandırmalarından daha detaylı ve kapsamlı bir sınıflama yaptığını ifade etmiştir. Yaptığı bu sınıflandırma, bireysel stratejiler ile daha fazla ilişkilidir, strateji grupları dilin dört temel becerisini ele alır ve daha az teknik terminoloji kullanır. Dil öğrenme stratejileri, Oxford (1990) tarafından doğrudan ve dolaylı öğrenme stratejiler olarak iki farklı boyutta ele alınmıştır. Doğrudan öğrenme stratejileri, sınıf içindeki görev, etkinlik ve alıştırmalarda kullanılması gereken ve bunları düzenlemeye yarayan öğrenmeye doğrudan etki eden stratejilerdir. Dolaylı stratejiler olan iletişimsel ve toplumsal stratejiler ise, sınıf içindeki görev, etkinlik ve alıştırmalarda kullanılması gerektiği kadar öğrencilerin yabancı dili uygulaması ve toplumsallaşması için sınıf dışında da kullanılabilen stratejilerdir. Bunlar öğrencilerin hem sınıf içinde hem de sınıf dışında kullanması gereken stratejilerdir.

Dil öğrenme stratejilerine ilişkin çeşitli tanımların ya da sınıflandırmaların olması gibi dil öğrenme sürecinde yer alan bireylerin çeşitli geçmişleri, kültürleri, kişilikleri, yaşları ve öğrenme

stilleri, yeni bir dil öğrenme hakkında farklı tutumları, inançları, beklentileri ve motivasyonları vardır. Bu faktörlerin her biri hedef dili nasıl öğrendiklerini ve ne tür stratejileri tercih edeceklerini etkiler (Cohen, 1998). Bu durumu kanıtlayan pek çok çalışma söz konusudur (Chamot & Keatly, 2004; Goh & Kwah, 1997; Gu, 2002; Hong-Nam & Leavell, 2006). Bu faktörleri ve bunların strateji kullanımı üzerinde nasıl bir etkisinin olduğunu anlamak öğrencilere strateji öğretimine nasıl başlanacağını anlamaları için önemli bir başlangıç noktası sağlar. Bu sebeple öğrenenlerin dil öğrenme süreçlerini ve dil öğrenme stratejileri kullanım tercihlerini etkileyen unsurlar aşağıda tek tek ele alınacaktır.

Motivasyon

Öğrenenlerin dil öğrenme sürecini ve dil öğrenme stratejileri tercihlerini etkileyen en önemli unsurlardan birisi şüphesiz motivasyondur. Gardner (1985) dil öğrenme sürecine katkı sağlayan en temel unsurun motivasyon olduğunu ifade etmiştir. Bunun sebebi olarak da motivasyonun hedef, çaba, istek ve öğrenme aktivitesine karşı tutum olmak üzere dört temel ögesi olduğunu; bu unsurların öğrenme arzusunu harekete geçirdiğini vurgulamıştır. Öğrenme arzusu harekete geçen bireyin dil öğrenme sürecinde kendine yollar aradığını ve bu durumun dil öğrenme stratejileri kullanım tercihlerini ve düzeylerini etkilediğini söylemiştir. Buna ek olarak motivasyon kavramı nedenlerin yönlendirilmesi olarak iki ayrı alt bölüme de ayrılabilir. Bunlar enstrümental motivasyon ve bütüncü motivasyondur. Bunlardan birincisi öğrenenlerin istekliliğini ve yabancı dili öğrenen grup üyeleri arasında sosyal etkileşime olan ilgiyi ifade eder. Öğrenenin sosyal etkileşime olan bu isteği ve dil öğrenmeye istekliliği özellikle öğrencinin öğrenilen dilin kültürünün bir parçası olmak istediğinde meydana gelir. Enstrümental motivasyon, öğrenciler bir sınavı geçmek istediklerinde ya da bir iş sahibi olmak istediklerinde ortaya çıkan daha öz yönelimli bir motivasyondur. Bu motivasyon türünde öğrenciler yeni bir dili öğrenmenin avantajlarını ve pratik değerini fark ederler. Bütüncü motivasyon ise diğer gruplar tarafından sunulan kültür ve öğrenenlerin sahip olduğu ilgi ve samimiyet olarak tanımlanır (Gardner & Lambert, 1972). Başka bir ifade ile bütüncü motivasyon, öğrenenin ikinci dili öğrenme hedefine yönelik öğrenme uyumudur. Hedef dilin öğrenildiği toplumun ya da kültürün içine dahil olabilen öğrenen, dili sosyal etkileşim içerisinde kullanabilir; bütüncü motivasyon sosyal bağlam içerisinde öğrenenin bu dili kullanma isteğini ve ilgisini artırır.

Motivasyon dil öğrenme süreci içerisinde son derece önemli bir faktördür. Oxford (2011) özellikle bütüncü motivasyonun hedef dili doğru telaffuz etmedeki katkısının altını çizmektedir. Bütüncü motivasyon yabancı dili çalışan bireylerin dildeki pratik kullanışlı yapıları edinme isteğidir (Chamot, 2005). Rubin (1987), ise enstrümental motivasyonun hedef dili sosyal bir çevre içerisinde öğrenme ve sosyal etkileşim şansının çok az olduğu durumlarda ikinci dili edinme karakteristiği olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca Rubin (1987) öğrenenlerin dil öğrenme stratejilerini kullanma sürecinde, bu motivasyon türlerinden birini seçmediklerini, her ikisini birlikte kullandıklarını söylemiştir.

Motivasyon alanında önemli çalışmaları olan Dornyei (2001), motivasyonu genel olarak insanların neden bir şeyler yapmasına karar vermelerine, bir aktiviteyi ne kadar süre sürdürmeye istekli olduklarına ve ona devam etmeye ne kadar kararlı olduklarına ilişkin bir duygu olarak tanımlamaktadır. Oxford ve Nyikos (1989), yabancı dil öğrenen yüksek motivasyonlu bir öğrenenin dil öğrenme çeşitlerini daha çok işe koşacağını ifade etmiştir. Bu yüzden dil öğrenme açısından, başarı motivasyon dizinlerinden biri olarak görünebilir, çünkü motivasyon bütün dil aktivitelerini destekler ve bu aktiviteleri yönetebilir. Motivasyonun gücü dil öğrenme stratejilerinin dil öğrenme sürecinde kullanılmasında taşıyıcı ve öncü bir etkiye sahiptir. Oxford (1989) motivasyonun dil öğrenme stratejilerinin seçiminde son derece güçlü bir unsur olduğunu ifade ettiği görülmektedir. Örneğin, hedef dil dersinde iyi not alma ve ders gereklerini yerine getirme noktasında motivasyonu yüksek olan öğrenen, dil uygulamaları yapar ve stratejilere çalışır. Eğer dil öğrenen kişi hedef dili kariyeri için neden gerekli olduğunu bilerek öğrenirse, iletişim temelli stratejileri öğrenmek zorunda olduğunun farkında olur. Motivasyon ve dil öğrenme stratejileri arasındaki ilişkiyi inceleyen pek çok çalışma vardır (Alshenqeeti, 2018; Chang, 2005; Mochizuki, 1999; Nikoopour, Salimian, Salimian, & Amini Farsani, 2012; Pintrich & Schunk, 2002; Sheikh Al Eslami & Khayer, 2006; Wen, 2001). Bu çalışmalarda ortak konu dil öğrenme stratejileri ve motivasyondur. Motivasyon dil öğrenme stratejileri ile önemli ölçüde ve karşılıklı ilişkilidir. Motivasyon strateji kullanımını etkiler. Motivasyon bütün sınıf aktivitelerinin içinde yer alır; öğrenenin önceden öğrenilmiş davranışları ortaya çıkarmayı ve yeni

davranışların öğrenilmesini etkiler. Şüphesiz motivasyon, dil öğrenme açısından ise en çok dil öğrenme stratejilerinin seçimini etkiler. Tüm bunlarla birlikte motivasyon dil öğrenme stratejilerinin kullanımında çift yönlü bir etkiye sahiptir. Yukarıda da bahsedildiği gibi dil öğrenme sürecinde motivasyonu yüksek olan öğrenciler dil öğrenme stratejilerini daha fazla kullanırken; dil öğrenme stratejilerini kullanan öğrencilerin dil öğrenme sürecinde motivasyonlarının arttığı görülmektedir (Oxford, 1990). Başka bir ifade ile motivasyonu yüksek olan daha fazla strateji kullanmalarının yanı sıra ellerindeki öğrenme görevi için daha uygun stratejiyi de seçerler. Macaro'ya (2006) göre motivasyon ve dil öğrenme stratejileri öğrenenlerin stratejik planlarının gelişmesinde etkileşim içerisindedirler.

Öğrenme Stilleri

Öğrencilerin strateji kullanmalarını etkileyen en önemli faktörlerden birisi de öğrencilerin farklı öğrenme stilleridir (Oxford, 1990; Reid, 1995). Öğrenme stilleri zaman zaman öğrenme stratejileri ile karıştırılabilir. Fakat öğrenme stratejileri dışa dönüktür, sıklıkla bilinçli bir şekilde kullanılır ve öğrenci kendi öğrenmesini gerçekleştirebilsin diye öğretilir. Buna karşın öğrenme stilleri içsel özelliklere sahiptir ve değiştirilemez. Reid (1995) bir öğrenme stilinin kişinin doğal olarak gerçekleştirdiği ve yeni bilgi/becerileri hatırladığı yol olarak tanımlamıştır. Örneğin bazı öğrenciler doğal olarak grup içerisinde öğrenmeyi tercih ederken, diğerleri en iyi bireysel olarak çalıştıklarını düşünerek bireysel çalışmayı tercih ederler. Bazı öğrenciler daha yansıtıcı iken bazıları durağandır. Bazı öğrenciler görsel öğrenirler, bazıları işitsel öğrenirler ve bazıları da kinestetik öğrenirler.

Öğrenme stilleri, öğrencilerin bir dili öğrenirken ya da başka konuyu öğrenirken sahip oldukları genel yaklaşımdır (Oxford, 2001). Öğrenme stili bireylere özgüdür, değişmez ve süreklidir. Öğrenme stilleri, öğrenenlerin bilgiyi nasıl algıladığı, nasıl depoladığı ve nasıl geri çağırdığı ile ilgilidir. Reid (1995) öğrenenlerin öğrenme stillerinin altı farklı tercihte olabileceğini ifade etmiştir. Bu stiller, görsel, işitsel, dokunsal, hareketsel, grup ve bireysel farklılıklara dayanan öğrenme stilleridir. Öğrenenin bu tercihleri her ne olursa olsun, öğrenme ortamının ya da diğer faktörlerin değişiminde öğrenme stilleri değişmez. Eğer öğrenme fırsatları, öğrenenlerin tercihleri ile uyuyorsa öğrenme en iyi o zaman gerçekleşir. Öğrenenlerin stil tercihleri yeni bir öğrenme materyalini öğrenmek için seçtikleri strateji türünü de etkiler. Bununla ilgili olarak Schmeck (1988), öğretmenlerin öğrenme stili farklılıklarının bireysel olarak bir öğrencinin belirli bir öğrenme stratejisini kullanma yeteneğini nasıl etkileyeceğini düşünmesi gerektiğini ifade etmiştir. Öğretmen bunu yaparken, sadece öğrenme stillerinin doğal olarak esnemesini sağlayan stratejilerin gelişimini değil aynı zamanda öğrenme stratejileri vasıtasıyla çok yönlü öğrenenler olmalarını da sağlamalıdır. Örneğin, bazı hafızada tutma stratejileri doğal olarak bazı öğrencilere göre değilken ihtiyaç duyduklarında bilgileri nasıl hafızada tutabileceklerini gösteren stratejiler onlara da öğretilmelidir. Benzer şekilde işitsel olarak öğrenmeye yatkın olmayan öğrenciler dinleme becerisine dayalı bir etkinliği nasıl yapabileceklerine ilişkin stratejileri öğrenebilirler.

O'Malley ve Chamot'a (1990) göre öğrenme stilleri bir öğrenenin öğrenmeye karşı sahip olduğu bilişsel yaklaşım ve tutumlarıdır. Nel (2008) ise öğrenme stillerinin bir öğrenenin öğrenme için tercih ettiği çevre ve yapılar olduğunu ifade etmiştir. Bu stiller öğrenilenlerin bilgiyi yapılandırılmalarına ve şekillendirmelerine katkı sağlar. Öğrenme stilleri öğrenenlerin kendi öğrenmelerini sağlamak, kendilerine verilen bir görevi tamamlamak için attıkları özel adımlardır. Bu anlamda Oxford ve Burry-Stock (1995) dil öğrenme stratejileri ile öğrenme stilleri arasında güçlü bir ilişkinin olduğunu vurgulamaktadırlar.

Dil Çalışma Deneyimi

Dil öğrenme stratejilerini etkileyen unsurlardan bir diğeri de bireylerin bir dil öğrenme sürecinde sahip oldukları deneyimlerdir. Bireylerin dil öğrenme sürecinde edindikleri deneyim ve dil stratejilerini kullanmaları arasındaki ilişkiyi inceleyen çok sayıda olmasa da çalışmalar mevcuttur (Opper, Teichler, & Carlson, 1990; Oxford, 1996; Purdie & Oliver, 1999). Hem Purdie ve Oliver (1999) hem de Opper, Teicher ve Carlson (1990) yaptıkları çalışmalarda Avrupa'ya ve Amerika'ya dil öğrenmek için gelmiş olan öğrencilerle çalışmışlardır. Bu çalışmalardan elde edilen sonuçlar yurt dışına dil öğrenmek için giden öğrencilerin hem dil öğrenmeye karşı olan düşüncelerinin, hem öğrenme stillerinin hem de dil öğrenme stratejilerini tercih etme nedenlerinin ve tercihlerinin

değiştirdiğini göstermektedir. Bununla birlikte öğrencilerin farklı bir ülkede dil öğrenme deneyimleri onların akademik başarılarını, yabancı dil yeterliklerini, kültüre bakış açılarını, tutumlarını etkilemiş bu durum dil öğrenme stratejileri tercihlerine katkı sağlayan unsurlar olarak gözlemlenmiştir.

İnançlar

Dil öğrenme stratejileri üzerine yapılan çalışmaların pek çoğu öğrenenlerin dil öğrenmeye ilişkin inançlarının dil öğrenme stratejileri kullanım düzeylerini etkilemektedir (Bialystok, 1981; Horwitz, 1987; Nyikos & Oxford, 1993). Dil öğrenen bireylerin inançları, dil en iyi nasıl öğrenilir, hangi dil öğrenme metodu diğerinden daha iyidir, hangi diller diğerlerinden daha kolaydır gibi konuları kapsar (Horwitz, 1987; Wenden, 1986). Öğrenenin dil öğrenmeye karşı olan inançları dil öğrenme stratejisi tercihlerini yaygın bir şekilde etkilemektedir. Horwitz (1985) yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin inançlarının öğrencilerin motivasyonları ile ilişkili olduğunu, buna ek olarak da öğrencilerin dil öğrenmeye karşı sahip oldukları inançların önemli olduğunu, öğrencilerin dil öğrenme stratejilerini kullanmalarını doğrudan etkilediğini ifade etmiştir ve 1988 yılında yaptığı bir başka çalışmada Dil Öğrenme Envanteri Hakkındaki İnançlar (Beliefs about Language Learning Inventory-BALLT) başlıklı ölçme aracını öğrencilerin dil öğrenme inançlarını ele almak için geliştirmiştir. Oxford ve Nyikos (1989) ise bu konu ile ilişkili olarak, öğrenenlerin inançlarının kullanılan strateji türünü etkilediğini ifade etmişlerdir. Yine bu konuya ilişkin Hou (2015) yaptığı çalışmada sadece öğrencilerin dil öğrenmeye karşı inançlarının değil aynı zamanda öğretmenlerin inançlarının da öğrencilerin dil öğrenme kaygısı ve öğrencilerin dil öğrenme stratejilerini kullanmalarını etkilediğini vurgulamıştır. Chang ve Shen (2005) yaptıkları çalışmada dil öğrenen bireylerin inançlarının dil öğrenme stratejileri ile güçlü bir ilişki içerisinde olduğunu ifade etmişlerdir. Bu çalışmada, öğrencilerin çoğunlukla üstbilişsel stratejileri kullandıklarını, telafi ve duyuşsal stratejileri daha az kullandıklarını gözlemlenmiştir. Ayrıca motivasyonel inançları güçlü olan öğrencilerin dil öğrenme inançlarının da güçlü ve yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Tutum

Tutum, dil öğrenme sürecindeki öğrencilerin motivasyonel dinamikleri ile ilişkilidir ve özellikle de yabancı bir dil öğrenme süreci ile yakından ilgilidir (Titone, 1990). Ancak bu noktada Gardner (1979) dil öğrenmeye ilişkin tutumun dil öğrenmede önemli rol oynadığını ancak dil başarısını doğrudan etkilemediğini ifade etmiştir. Oxford (1990) ise yaptığı çalışmalarda tutumun, öğrenenlerin dil öğrenme stratejileri tercihlerini etkilediğini vurgulamıştır. Yine Bialystok ve Frohlich (1978) strateji kullanımının ve tutumun ilişkili olduğunu ve aynı zamanda tutum ve stratejinin dil akademik başarısını etkilediğini ifade etmişlerdir.

Dil öğrenmeye karşı olan tutum doğuştan değildir; zaman içerisinde öğrenilebilir ve aile, arkadaş, öğrenme ortamı, öğretmenler gibi pek çok unsurun etkisiyle değişebilir (Titone, 1990). Dil öğrenmeye karşı oluşturulan pozitif tutumun yabancı dil yeterliğinde ilk adım olduğuna inanılır. Bu konuya ilişkin olarak Wenden (1987), eğer öğrenen dil öğrenmeye karşı negatif tutumlara sahipse ne kadar dil öğrenme stratejileri çalışılırsa çalışılsın dil yeterliği için yeterli olmadığını ifade etmiştir. Bu durumda dil öğrenmelerinin öğrenenlerin pozitif tutum geliştirme yönündeki tutumu tartışılmayacak kadar önemlidir.

Kişisel Geçmiş

Kişisel geçmiş dil öğrenenler tarafından kullanılan dil öğrenme stratejileri seçimini ve kullanım sıklığını etkilemektedir (Oxford & Nyikos, 1989; Politzer & McGroaty, 1985). Dil öğrenen bireylerin kişisel geçmişleri, buldukları kariyer basamağı, mesleği, dil öğrenenin uzman olduğu alan gibi unsurları kapsamaktadır. Ayrıca yabancı dil öğrenmek için harcadığı süre, öğrenenin deneyimli bir öğrenen olup olmadığı gibi durumlarda kişisel geçmiş başlığı altında sayılabilir (Ehrman & Oxford, 1989; Oxford & Nyikos, 1989).

Yaş

Yaş bireysel farklılıkların yer aldığı tartışmalarda kuşkusuz en çok düşünülen unsurdur. Bu sebeple pek çok akademik ya da diğer çalışmalarda yaş araştırmaların önemli değişkenlerinden biridir. Dil öğrenme açısından bakıldığında dil öğrenen yetişkinleri dil öğrenen çocuklarla karşılaştırmak zordur. Çünkü dil öğrenenler arasındaki yaş farkı biyolojik sebeplerden kaynaklanan farklılıklar

oluşturmaktadır. Yetişkin birinin yabancı dil öğrenmesi bu bireyin beyninin bilişsel gelişimi ile ilgilidir. Yetişkin öğrenenlerin dil öğrenme süreci çocuklarla karşılaştırıldığında çok daha komplike durumları gerektirmektedir. Bu öğrenenler bilinçli bir şekilde çalışarak dil kurallarını öğrenebilirler. Öğrendikleri dili kullandıklarında bazı kurallara daha fazla dikkat etmek zorundadırlar ve çocukların sahip olmadığı çok daha üst düzey farkındalığa sahip olmalıdırlar (Yang, 2016).

Rosansky (1976), küçük yaşta çocukların üst düzey farkındalıklarının olmamasından dolayı dil öğrenme sürecinde dil yapılarında sadece farklılıkları gördüklerini, esnek düşünemediklerini ve ben merkezci olduklarını ifade etmektedir. Üstelik çocuklar dili yanlış kullanma konusunda daha az sosyal baskıya sahiptirler. Bu gerekçelerle çocuklar farklı bir dili öğrenmeye bilişsel olarak açıktırlar ve öğrenmelerinin önünden engeller yoktur. Otomatik ve bilinçsiz bir şekilde yabancı dili öğrenirler. Daha ileri yaşta öğrenenler ise bu küçük yaşta çocukların tam tersidirler. Benzerliklere ve farklılıklara karşı hassastırlar, esnek düşünürler ve zaman içerisinde benmerkezcilikten uzaklaşırlar. İleri yaşta öğrenenler hedef dili kullanmak için çok daha güçlü sosyal tutuma sahiptirler. Küçük yaşta çocuklar dil öğrenme sürecinde risk alırken yetişkinler risk almaktan kaçınırlar. Bu sebeple genç öğrenenler hedef dili öğrenmede anlam-odaklı stratejiler ve risk almada etkili stratejiler ile dil öğrenmeye daha anlamlı yaklaşırırlar. Hedef dil hakkındaki bilgi yetersizliklerini telafi etmek için ana dilden nadiren destek alırırlar. İleri yaşta öğrenenler, hatırlama, tekrar etme, iletişim stratejileri ile hedef dildeki zayıflıklarını telafi etme gibi şekil odaklı stratejileri kullanmayı tercih ederler (Yang, 2016).

Kişilik

Dil öğrenen bireylerin strateji kullanımlarını kişilikleri ile ilişkilendirmek sezgisel bir hipotezdir. Dil öğrenme sürecinde, kişilik dil öğrenmedeki başarıya ya da başarısızlığa katkıda bulunan temel unsurlardan birisidir. Griffiths (1991), içe dönük olan öğrenenlerin akademik dil becerisini bilişsel olarak geliştirmede daha iyi olduklarını ifade etmiştir. Ancak yine de bireylerin özellikleri ile strateji kullanımları arasındaki ilişkinin bazı durumlarda kafa karıştırıcı olduğunu ifade etmiştir. Çünkü içe dönüklük, dışa dönüklük ve dil yeterliliği arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Dil öğrenen bireylerin kişilik özellikleri dil öğrenme stratejileri tercihlerini ve kullanımlarını etkilemektedir. Çeşitli kişilik unsurlarının dil öğrenme başarısında önemli olduğu düşünülür. Bu kişilik özellikleri çoğu zaman dışa dönük olma, içe dönük olma, empati, öz-saygı ve çekingenlik gibi çeşitli özellikleri kapsar (Fazeli, 2012).

Cinsiyet

Dil öğrenme stratejilerini etkileyen unsurlardan bir tanesi de cinsiyettir. Oxford'a (2016) göre, neredeyse her ülkede okul dersleri arasında ikinci dil daha popülerdir. Yine Oxford (2011) yaptığı çalışmada kadın öğrencilerin dinlediğini anlama ve konuşma becerisine ilişkin dil görevlerinde erkek öğrencilerden daha iyi oldukları sonucuna ulaşmıştır. Bacon (1992) erkek ve kadın öğrencilerin okuduğunu anlamaya ilişkin dil öğrenme stratejilerini farklı şekillerden kullandıklarını ifade etmiştir. Yine erkek öğrenciler kadın öğrencilere göre çeviri stratejilerini daha fazla kullanırken, kadın öğrenciler telafi stratejilerine daha fazla yönelmektedirler. Bunlara artı olarak kadın öğrenciler diyalogdan çıkarımda bulunma stratejilerini erkek öğrencilere göre daha fazla kullanmakta, sosyal etkileşim içerisinde dil öğrenmeye odaklanmaktadır. Bacon (1992) yaptığı çalışmanın genel sonucu olarak ise kadın öğrencilerin erkek öğrencilere oranla çok daha fazla strateji kullandıklarını gözlemlemiştir.

Kadın ve erkek öğrenciler arasında motivasyon, tutum, strateji, öğrenme stili, akademik başarı, öğrenme stili, öz yeterlik, hedef belirleme, dil başarısı ve daha öğrenme ile ilgili pek çok alanda farklılıklar söz konusudur (Gardner & Lambert, 1972; Liu, 1973; Oxford & Nyikos, 1989). Yine bu çalışmalar ve daha pek çoğunda kadın öğrencilerin dil öğrenmeye karşı daha pozitif tutuma sahip oldukları, eleştiri konusunda daha hassas oldukları, başarıya ya da başarısızlığa karşı olan tepkilerinin farklı olduğu, sosyal onaya ihtiyaç duydukları görülmekte ancak bununla birlikte yabancı dil becerisine yönelik etkinliklerden kaçındıkları, entelektüel durumlara erkek öğrenenlere oranla daha az pozitif yaklaştıkları, entelektüel başarı noktasında erkek öğrenenlerden daha az başarı beklentisi içerisinde oldukları görülmektedir (Bardwick, 1971; Franken, 1982; Gardner & Lambert, 1972).

Prokop (1989) bu konuya ilişkin kadın öğrencilerin stratejileri kullanma ve uyarılma konusunda erkek öğrencilere göre daha iyi olduğunu ve aynı zamanda kadın öğrencilerin stratejileri uygun başka

durumlara daha iyi uyarladıklarını yani gerekli yerlerde değiştirebildiklerini ifade etmiştir. Erkek öğrenciler ise belli dil öğrenme stratejilerini kabul ederken bazı stratejileri reddetme eğiliminde olmuşlardır. Yine Oxford (1989), Politzer (1983), Prokop (1989) ve Nyikos (1990), tarafından yapılan çalışmalarda erkek öğrencilerin dil öğrenme sürecinde daha fazla risk almayı tercih ettikleri, daha yaratıcı oldukları, kadın öğrencilerin ise erkeklere oranla daha fazla sosyal etkileşim içerisinde oldukları, bilişsel, sosyal ve duyuşsal stratejileri daha fazla kullandıkları, kural temelli öğrenmeyi tercih ettikleri, dil öğrenme sürecine daha sistematik yaklaştıkları gözlemlenmiştir.

Aile Geçmişi ve Çocuk Sayısı

Dil öğrenme stratejileri ile ilgili çalışmalara bakıldığında kullanılan stratejileri etkileyen unsurlardan birisi de dil öğrenen bireyin aile geçmişi ve ailedeki çocuk sayısıdır. Ailedeki çocuk sayısı, anne ve babanın sosyo-ekonomik statüsü, doğum sırası gibi unsurlar aile geçmişine ilişkin unsurlardır. Bu konuya ilişkin Blake (1989), büyük ailelerde öğrenme kaynaklarının, aile etkileşiminin ve dikkatin azaldığını ifade etmiştir. Ekonomik anlamda güç sahibi olan ailelerin statüleri, çocuk sayısının fazla olmasının negatif etkilerini azaltabilir. Yine imtiyazlı ailelerden çok kardeş sayısı ile gelen erkeklerin, daha az imtiyaz sahibi ve daha çok kardeşe sahip olan erkeklerden eğitimsel anlamda kayıplarının daha az olduğunu ifade etmiştir. Yüksek sosyo-ekonomik statüye sahip bireylerin hem okulda daha iyi performans gösterdiklerini, entelektüel gelişimlerinin daha iyi olduğunu, öğrenme ortamında daha cesur olduklarını, eğitimin sonraki kademeleri için daha çok ailesel destek aldıklarını vurgulamıştır. Kısacası, ailenin eğitime katılması, sosyo-ekonomik durum ve ailedeki çocuk sayısı yabancı dil edinimini etkilemektedir.

Kaygı

Öğrenme, öğrenenlerin tutumlarındaki, bilgilerindeki, yeteneklerindeki ve deneyim yoluyla elde ettikleri becerilerindeki kalıcı değişim sürecidir. Bu öğrenme sürecinde, kaygı herhangi bir zamanda oluşabilir ve öğrenme performansını etkiler. Özellikle pek çok dil öğrenen öğrenci yabancı dil öğrenmenin kaygı uyandıran bir durum olduğunu ve onların dil öğrenmelerini etkilediğini düşünür. Aslında dil öğrenme kaygısı, öğrencinin sınıf ortamında dil öğrenme sürecinde karşılaştığı ve sahip olduğu davranışlar, hisler ve inançlardır (Horwitz, Horwitz, & Cope, 1986). Albert ve Habo'ya (1960) göre dil öğrenme kaygısı öğrenenleri pozitif ve negatif olmak üzere iki şekilde etkiler. Pozitif etki açısından bakıldığında biraz kaygının performansı geliştirdiği düşünülür. Diğer taraftan kaygı motivasyon, tutum, strateji kullanımı ve dil öğrenme çıktılarını olumsuz etkiler (Horwitz & Young, 1991).

Kültür

Öğrencilerin dil öğrenme stratejilerini kullanmasını etkileyen faktörlerden bir diğeri de kültürdür. Tüm insanlar kültürden etkilenirler. Bu kısmen öğrenme stillerine yansır, çünkü farklı öğrenme stilleri farklı kültürlerde daha güçlü gösterilir (Nelson, 1995; Oxford & Gkonou, 2018; Stebbins, 1995). Örneğin, Hawaii Amerikan öğrenenler Amerika'da yaşayan orta sınıf Amerikalılara göre daha alan duyarlı olma eğilimindedirler (Nelson, 1995). Reid'in (1987) yaptığı bir çalışmaya göre, kinestetik ve dokunsal öğrenmenin yabancı dil öğrenen öğrencilerin en çok tercih ettiği öğrenme olduğu ortaya çıkmıştır. Bu onların tercih ettiği öğrenme stratejilerini etkileyebilir. Yine Oxford (1994) tarafından yapılan çalışmada, Asyalı öğrencilerin diğer öğrencilere göre hafıza stratejilerini daha fazla kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenenin hedefi, öğrenme durumunun ortamı ve öğrenenin yaşadığı toplumun kültürel değeri öğrencinin dil öğrenme stratejilerinin kabul edilebilirliğini ve seçimini güçlü bir şekilde etkiler (Chamot, 2004). Oxford (2017), bireyin dil öğrenme sorumluluğunu alabilmesi için gerekli olan yetenek ve isteklilik, kültürel bağlam ile ilgilidir. Sonuç olarak kültür, öğrencilerin dil öğrenme stratejileri tercihleri ve kullanımları üzerinde etkilidir.

Dil öğrenme sürecinde öğrenenlerin kendi kültürel altyapıları ve hedef dilin kendi kültürel çevresi tercih edilen dil öğrenme stratejilerini etkilemektedir. Griffith (2013) Avrupalı dil öğrenenlerin kullandıkları dil öğrenme stratejilerini Japonya, Tayvan ve Kore kökenli dil öğrenenlerin kullandıkları dil öğrenme stratejileri ile karşılaştırdığında, Avrupalı öğrencilerin daha fazla dil öğrenme stratejisi kullandıklarını ifade etmiştir. Başka insanlarla yabancı dilde iletişim kurma ve okuma ile ilgilenen Avrupalı öğrenenler dört temel stratejiyi (okuma, konuşma, dinleme ve yazma stratejileri) daha fazla kullanmaktadırlar. Bu durum Avrupalı öğrenenlerin ana dillerinin büyük oranda

İngilizce dil bilgisi ve kelime bilgisi açısından birbirine benzerlik göstermesinden, benzer yazı sistemlerini kullanmalarından kaynaklanabileceğini belirtmişlerdir. Aynı şekilde Chamot (2004) öğrenme ortamının ve kültürel değerlerin öğrenenlerin strateji seçimini etkilediğini ifade etmiştir. Hem öğrenenlerin kendi kültürleri hem de öğrenilen dilin yer aldığı kültürel çevre stratejileri etkileyebilir.

Öğrenme Çevresi

İster sınıf ortamında isterlerse kendi çabaları ile dil öğrenme gayreti içerisinde olan bireyler, geniş bir yelpazede dil öğrenme stratejilerini kullanırlar. Bu öğrenme stratejileri sıklıkla dil öğrenme performanslarını kolaylaştırır ve sınıf başarısı ile yakından ilgilidir. Bu öğrenme stratejileri arasında sınıf ortamında en çok kullanılanlar bilişsel ve üst-bilişsel stratejilerdir. Bunlara göre daha az tercih edilen ancak yine de kullanılan stratejiler ise sosyal ve duyuşsal stratejilerdir. Özellikle dilin öğrenildiği sınıflarda büyük oranda bilişsel stratejiler kullanılırlar ve bu stratejiler büyük oranda yabancı dil başarısından sorumludurlar (Bialystok, 1981; Nyikos & Oxford, 1993). Chamot ve Kupper (1989) ise sınıf ortamında dil öğrenen bireyler arasında üst-bilişsel dil öğrenme stratejilerini kullanan bireylerin dil başarılarının daha yüksek olduğunu ifade etmişlerdir. Yine sınıf ortamında dil öğrenen bireylerin duyuşsal ve sosyal stratejileri nadiren kullandıklarını vurgulamışlardır.

Pickard (1995) sadece sınıf ortamında değil sınıf ortamı dışında dil öğrenme stratejilerini kullanmanın da dil öğrenme sürecini olumlu bir şekilde etkilediğini ifade etmişlerdir. Sınıf dışında kullanılan dil öğrenme stratejileri, anadili olarak hedef dili konuşan bireyler ile uygulama yapma fırsatları oluşturmak, radyo dinlemek, gazete okumak, kitap ya da dergi okumak, televizyon izlemek ya da film izlemek olarak sıralanabilir (Oxford, 1995; Wenden, 1987).

Etnik Köken

Etnik kökenin dil öğrenen bireylerin dil öğrenme stratejilerini etkilediğini gösteren çalışmalar alan yazında mevcuttur (Grainger, 1997; O'Malley & Chamot, 1990; Politzer & McGroaty, 1985; Rossi-Le, 1995). Bu çalışmalarda elde edilen ortak sonuç dil öğrenen bireyin etnik kökeninin dil öğrenme stratejilerini kullanma düzeylerini ve bu stratejiler konusundaki tercihlerini etkilemektedir. Örneğin Grainger (1997), farklı etnik kökenlere sahip, yani Asya kökenli ve İngilizce konuşma alt yapıları olan ve Japonca öğrenen, 133 öğrenci ile yaptığı çalışmada Asyalı öğrencilerin telafi stratejilerini kullanma tercihlerinin az olduğunu ifade etmiştir.

Dil Yeterlik düzeyi

Oxford (1990) dil öğrenme stratejilerinin kullanılmasındaki temel amacın, iletişim becerilerini geliştirmek olduğunu belirtmiştir. Başka bir ifade ile, strateji öğrenmenin ve kullanmanın temel amacı hedef dille iletişim kurabilmek için yeterli düzeye gelmektir. Oxford (1990), bireylerin iletişim yeterlikleri arttıkça strateji kullanım düzeylerinin de artacağını ifade etmiş, yeterlik düzeyinin strateji kullanımında etkili bir faktör olabileceğinin altını çizmiştir. Yapılan pek çok çalışma, yeterlik düzeyi ile strateji kullanımı arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif bir ilişkinin varlığına işaret etmektedir. Buna göre, hedef dilde akademik başarısı yüksek olan ileri düzeydeki öğrenciler dil öğrenme stratejilerini daha sık kullanmaktadırlar (Aslan, 2009; Gharbavi & Mousavi, 2012; Green & Oxford, 1995; Park, 1997; Peacock & Ho, 2003; Shmais, 2003; Wharton, 2000). Griffiths'in (2003) İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenen farklı milletlerden 348 öğrenciyle gerçekleştirdiği araştırması, yeterlik düzeyi faktörüne yönelik önemli sonuçlar ortaya koymaktadır. Öğrencilerin yeterlik düzeyinin birkaç yerleştirme sınavı aracılığıyla belirlendiği bu çalışmada, ileri ve temel düzeydeki öğrencilerin strateji kullanım sıklıkları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Buna göre, ileri düzeydeki öğrenciler dil öğrenme stratejilerini temel düzeydekilere kıyasla daha sık kullanmaktadırlar. Yine Bruen'in (2001), Almanca öğrenen 100 İrlandalı üniversite öğrencisiyle gerçekleştirdiği çalışmada ortaya koyduğu sonuçlar da hedef dilde akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin, dil öğrenme stratejilerini daha sık kullandığını göstermektedir.

SONUÇ

Yabancı dil öğrenen öğrenciler, dil öğrenme süreçlerinde akademik başarılarını engelleyen pek çok güçlükle karşılaşır. Öğrenciler bu süreçte sadece akademik olarak İngilizce öğrenmezler aynı zamanda konu içeriğini ve becerileri de öğrenirler. Buna ek olarak yabancı dil öğrenen öğrencilerden, tıpkı ana dili olarak İngilizce konuşan bireyler gibi ulusal ve uluslararası standartları karşılamaları

beklenir. Bu bağlamda akademik dil öğrenmeyi hızlandırmanın yollarından birisi daha etkili ve yeterli bir şekilde dilin nasıl öğrenileceğini öğrenmektir (Chamot & O'Malley, 1994). Uluslararası ve ulusal veriler göz önünde tutulduğunda "Neden yabancı dil öğrenemiyoruz?" sorusuna halen yanıt aranmaktadır. Ancak yabancı dil öğretimindeki bu başarısızlığın sebebini tek bir etmene bağlamak doğru olmaz. Birbirini etkileyen ve birbirinden etkilenen pek çok unsur yabancı dil öğretimi sorununa çeşitli şekillerde katkıda bulunmaktadır (Coşkun Demirpolat, 2015). Öğrencilerin başarı durumlarını ve öğretme-öğrenme ortamlarını önemli ölçüde etkileyen unsurlardan biri de dil öğrenme stratejileridir.

Dil öğrenme stratejileri elbette bir dili öğrenmede karşılaşılan sorunları çözümedeki tek çözüm değildir. Bilişsel kuramlar ve öğrencinin merkezde olduğu yaklaşımlarla birlikte yabancı dil öğretiminde de öğrenen merkezli tasarımlar ortaya çıkmıştır. Bu değişikliğe paralel olarak öğrenenlerin bireysel özellikleri önem kazanmıştır. Dil öğrenme stratejileri öğrencilerin hangi stratejileri daha sık tercih ettikleri ve iyi bir öğrenenin özelliklerinin neler olduğu birçok araştırmanın konusu olmuştur (Cohen, 1990; O'Malley & Chamot, 1990; Oxford, 1990; Rubin, 1987). Bu bağlamda dil öğrenme stratejileri öğrencilerin kendi öğrenmelerini şekillendirmelerine yardımcı olması, dil becerilerini geliştirmesine sağladığı katkı açısından son derece önemlidir.

Öğrencilerin zihinsel işlemler yapmalarına ve kendilerine sunulan bilgiyi yapılandırılmalarına yardımcı olan dil öğrenme stratejileri, öğrencilerin kendilerine en uygun öğrenme yolunu seçmelerini ve kendi kendilerini yönlendirmelerini sağlar. Yabancı dil öğretmenlerinin ders içerisindeki rollerini kolaylaştırır. Stratejiler, yabancı dil öğrenme esnasında sorun yaşayan öğrencilere çeşitli alternatifler sunarak onların çözüme farklı yollardan ulaşmalarına olanak tanır. Dil öğrenme stratejilerini her ne kadar zaman zaman öğrenciler farkında olmadan kullansalar da bu stratejiler öğretilir. Ancak öğrenci öğretilen bu stratejiler arasından kendi kullanacağı stratejiyi seçer ya da öğrendiği stratejiyi kendine göre uyarlayabilir. Esnek oldukları için farklı durumlara uyarlanabilir. Öğrenci yeni öğrendiği bir yabancı dil öğrenme stratejisini yeni bir durumda da kullanarak zamandan ve çabadan kazançlı çıkabilir. Dil öğrenme stratejileri, dil öğrenenlerin hedef dili öğrenmelerini etkilerken bir takım kişisel faktörlerden etkilenmektedirler. Yukarıda da görüldüğü üzere, dil öğrenme sürecini etkileyen dil öğrenme stratejilerinin tercih edilmesini ve kullanılmasını etkileyen motivasyon, yaş, öğrenme stili, kişilik, cinsiyet gibi pek çok bireysel faktör söz konusudur. Bu bireysel farklılıklar öğrenenlerin dil öğrenme sürecinde karşılaştıkları durumlara verdikleri tepkileri belirleyen temel unsurlardır.

KAYNAKÇA

- Albert, R., & Habo, R. N. (1960). Anxiety in academic achievement situations. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 10, 207-215.
- Alshenqeeti, H. (2018). Technology in the language classroom: how social media is changing the way EFL is taught. *Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on CALL*, 4, 1-14.
- Aslan, O. (2009). *The role of gender and language learning strategies in learning English*. (Unpublished Master Thesis), Middle East Technic University, Ankara, Turkey.
- Bacon, S. M. (1992). The relationship between gender, comprehension, processing strategies, cognitive, and affective response in foreign language listening. *The Modern Language Journal*, 76, 160-178.
- Bardwick, J. (1972). Psychology of women: A study of biocultural conflicts. *Harper & Row*, 72(9), 1726-1727.
- Berry, R. (2007). *Assessment for learning*, Hong Kong: Hong Kong University Press.
- Bialystock, E., & Frohlich, M. (1978). Variables of classroom achievement in second language learning. *Modern Language Journal*, 62(7), 327-335.
- Bialystok, E. (1981). The Role of conscious strategies in second language proficiency. *Modern Language Journal*, 65(1), 24-35.
- Blake, J. (1989). *Family size and achievement*. Berkeley, California: University of California Press.

- Bruen, J. (2001). Strategies for success: Profiling the effective learner of German. *Foreign Language Annals*, 34(3), 216-25.
- Cesur, M. O. (2008). *Üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin yabancı dil öğrenme stratejileri, öğrenme stili tercihi ve yabancı dil akademik başarısı arasındaki açıklayıcı ve yordayıcı ilişkiler örüntüsü*. (Unpublished Doctoral Dissertation). Yıldız Teknik University, İstanbul, Turkey.
- Chamot, A. U. (2004). Issues in language learning strategy research and teaching. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 1(1), 14-26.
- Chamot, A.U., & Keatley, C. W. (2004). *Learning strategies of students of less commonly taught languages*. Paper presented at the 2004 Annual Meeting of the American Educational Research Association, San Diego, CA.
- Chamot, A. U., ve J. M. O'Malley. (1994). *The CALLA handbook: Implementing the cognitive academic language learning approach*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Chamot, A. U., & Kupper, L. (1989). Learning strategies in foreign language instruction. *Foreign Language Annals*, 22, 13-24.
- Chang, C., & Shen, M. (2005). The effects of beliefs about language learning and learning strategy use of junior high school EFL learners in remote districts. *Research in Higher Education Journal*, 8, 1-8.
- Chang, H. H. (2005). *The relationship between extrinsic/intrinsic motivation and language learning strategies among college students of English in Taiwan*. (Unpublished Master's Thesis), Ming Chuan University, Taiwan.
- Cohen, A. D. (1990). *Language learning*. Boston: Heinle ve Heinle Publishers.
- Cohen, A. D. (1998). *Strategies in learning and using a second language*. Harlow, Essex: Longman.
- Cohen, A. D. (2003). The Learner's Side of Foreign Language Learning: Where Do Styles, Strategies, and Tasks Meet? *IRAL*, 41(4), 279-291.
- Cook, V. (1996). Competence and multi-competence. In G. Brown, K. Malmkjaer & J. Williams (Eds.), *Performance and competence in second language acquisition* (pp. 57- 69). Cambridge: Cambridge University Press.
- Coşkun Demirpolat, B. (2015). *Türkiye'nin yabancı dil öğretimiyle imtihanı: Sorunlar ve çözüm önerileri (Analiz No. 131)*. Ankara: Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı.
- Dornyei, Z. (2001). *Attitudes, orientations, and motivations in language learning*. Malden, MA: Blackwell.
- Duffy, G. (1982). Fighting off the alligators: What research in real classrooms has to say about reading instruction. *Journal of Reading Behavior*, 14, 357-374.
- Ehrman, M., & Oxford, R., 1989: Effects of sex differences, career choice, and psychological type on adults' language learning strategies. *Modern Language Journal*, 73(1), 1-13.
- Fazeli, S. H. (2012). Personality Traits as Predictors of the Social English Language Learning Strategies. *International Journal of Behavioral Social and Movement Sciences*, 1(3), 9-22.
- Franken, R. E. (1982). *Human Motivation*. Monterey, CA: Brooks and Cole Publishing Co.
- Gardner, R. C. (1979). Social psychological aspects of second language acquisition. In H. Giles, & R. S. Clair (Eds.), *Language and social psychology* (pp. 193-220). Basil: Blackwell.
- Gardner, R. C. (1985). *Social psychological and second language learning: The role of attitude and motivation*. Baltimore, MD: Edward Arnold.
- Gardner, R. C., & Lambert, W. E. (1972). *Attitude and motivation in second language learning*. Rowley, MA: Newbury House Publishers.
- Gharbavi, A., & Mousavi, S. A. (2012). Do language proficiency levels correspond to language learning strategy adoption?. *English Language Teaching*, 5(7), 110-122.

- Goh, C., & Kwah, P.F. (1997). Chinese ESL students' learning strategies: A look at frequency, proficiency, and gender. *Hong Kong Journal of Applied Linguistics*, 2, 39-53.
- Grainger, P. (1997). Language-learning strategies for learners of Japanese: Investigating ethnicity. *Foreign Language Annals*, 30, 378-385.
- Green, J., & Oxford, R. L. (1995). A closer look at learning strategies, L2 proficiency, and gender. *TESOL Quarterly*, 29, 261-297.
- Griffiths, C. (1991). Personality and second-language learning: theory, research, and practice. <http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED367167.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Griffiths, C. (2003). Patterns of language learning strategy use. *System*, 31, 367-383.
- Griffiths, C. (2013). *The strategy factor in successful language learning*. Bristol: Multilingual Matters.
- Gu, P. Y. (2002). Vocabulary learning in a second language: Person, task, context and strategies. *TESL-EJ*, 7(2), 1-25.
- Hong-Nam, K., & Leavell, A. G. (2006). Language learning strategy use of ESL students in an intensive English learning context. *System* 34, 399-415.
- Horwitz, E. K., & Young, D. J. (1991). *Language anxiety: from theory and research to classroom implications*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Horwitz, E. K. (1985). Using student beliefs about language learning and teaching in the foreign language methods course. *Foreign Language Annals*, 18(4), 333-340.
- Horwitz, E. K. (1987). Surveying student beliefs about language learning. In A. Wenden & J. Rubin (Eds.), *Learning strategies in language learning*. Englewood Cliffs NY: Prentice Hall.
- Horwitz, E. K., Horwitz, M. B., & Cope, J. A. (1986). Foreign language classroom anxiety. *The Modern Language Journal*, 70(2), 125-132.
- Hou, Y. A. (2015). The relationship of multiple intelligences, foreign language learning anxiety and English proficiency-a case study of Taiwanese EFL college students. *The International Journal of the Communication and Linguistic Studies*, 12, 15-29.
- Liu, P. C. (1973). *A study of the relationships between the native chinese speakers' spoken English proficiency and his attitude, motivation and background in learning English*. (Unpublished Doctoral Dissertation), Illinois University, Carbondale, USA.
- Macaro, E. (2006). Strategies for language learning and for language use: revising the theoretical framework. *The Modern Language Journal*, 90(3), 320-337.
- Mochizuki, A. (1999). Language learning strategies used by Japanese university students. *RELC*, 30(2), 101-113.
- Montano-Gonzales, J. X. (2017). Learning strategies in second language acquisition. *US-China Foreign Language*, 15(8), 479-492.
- Naiman, N. (1978). *The good language learner*. England: Multilingual Matters.
- Nel, C. (2008) Learning style and good language learners. In C. Griffiths (ed.), *Lessons from good language learners* (pp. 49-60). Cambridge: Cambridge University Press.
- Nelson, G. L. (1995). Cultural differences in learning styles. In J. M. Reid (Ed.), *Learning styles in the ESL/EFL classroom* (pp. 3-18). New York: Heinle & Heinle Publishers.
- Nikoopour, J., Salimian, S., Salimian, S., & Farsani, M. A. (2012). Motivation and the choice of language learning strategies. *Journal of Language Teaching and Research*, 3(6), 1277-1283.
- Nyikos, M., & Oxford, R. L. (1993). A factor-analytic study of language learning strategy use: Interpretations from information processing theory and social psychology. *Modern Language Journal*, 77(1), 11-23.
- Nyikos, M. (1990). Sex-related differences in adult language learning: Socialization and memory factors. *Modern Language Journal*, 74(3), 273-287.

- O'Malley, J. M., & Chamot, A. U. (1990). *Learner strategies in second language acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Oflaz, A. (2008). Almanca öğretmeni adaylarının dil öğreniminde kullandıkları öğrenme stratejileri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(3), 278-300.
- Chamot, A. (2005). Language learning strategy instruction: Current issues and research. *Annual Review of Applied Linguistics*, 25, 112-130.
- Opper, S., Teichler, U., & Carlson, J. (1990). *Impact of study abroad programmes on students and graduates*. London: Jessica Kingsley.
- Oxford, R. L. (1989). Use of language learning strategies: A synthesis of studies with implications for strategy training. *System*, 17, 235-247.
- Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: what every teacher should know*. New York: Newbury House.
- Oxford, R. L. (1994). *Language learning strategies: UN updates*. Digest.ERIC clearing house and linguistic Washington DC. <http://www.vmcsatellite.com/aid,51733> adresinden 11.01.2020 tarihinde erişilmiştir.
- Oxford, R. (2011). *Teaching and researching language learning strategies*. Harlow: Pearson Longman.
- Oxford R. L. (2017). *Teaching and researching language learning strategies: self-regulation in context*. Routledge: New York.
- Oxford, R. L., & Burry-stock, J. A. (1995). Assessing the use of language learning strategies worldwide with the ESL. EFL version of the strategy inventory for language learning (SILL). *System*, 23(1), 1-23.
- Oxford, R. L., & Gkonou, C. (2018). Interwoven: Culture, language and learning strategies. *Studies in Second Learning and Teaching*, 8(2), 403-426.
- Oxford, R. L., & Nyikos, M. (1989). Variables affecting choice of language learning strategies by university students. *Modern Language Journal*, 73, 291-300.
- Oxford, R. L. (1995). Gender differences in language learning styles: What do they mean? In J. M. Reid (Ed.) *Learning styles in the ESL/EFL classroom* (pp. 34-46). New York: Heinle and Heinle Publishers.
- Oxford, R. L. (1996). Personality type in the foreign or second language classroom: Theoretical and empirical perspectives. In A. Horning & R. Sudol (Eds.), *Understanding literacy: Personality preferences in rhetorical and psycholinguistic contexts* (pp. 149-175). Creskill, NJ: Hampton Press
- Oxford, R. L. (2001). Language learning strategies. In R. Carter & D. Nunan. (Eds.), *The Cambridge guide to teaching English to speakers of other languages* (pp.166-172). UK: Cambridge University Press.
- Oxford, R. L. (2016). *Teaching and researching language learning strategies: self-regulation in context*. New York, NY: Routledge.
- Park, G. (1997). Language learning strategies and English proficiency in Korean university students. *Foreign Language Annuals*, 30, 211-221.
- Peacock, M., & Ho, B. (2003). Student language learning strategies across eight disciplines. *International Journal of Applied Linguistics*, 13, 179-200.
- Pickard, N. (1995). Out-of-class language learning strategies: three case studies. *Language Learning Journal*, 12, 35-37.
- Pintrich, P. R., & Schunk, D. H. (2002). *Motivation in education: Theory, research and applications* (2nd ed.). New Jersey: Prentice Hall.

- Politzer, R. (1983). An exploratory study of self reported language learning behaviours and their relation to achievement. *Studies in Second Language Acquisition*, 6, 54-65.
- Politzer, R., & McGroarty, M. (1985). An exploratory study of learning behaviours and their relationship to gains in linguistic and communicative competence. *TESOL Quarterly*, 19, 103-124.
- Prokop, M. (1989). *Learning strategies for second language users: An analytical appraisal with case studies*. Lewiston, NY: The Edwin Mellen Press.
- Purdie, N., & Oliver, R. (1999). Language learning strategies used by bilingual school-aged children. *System*, 27, 375-388.
- Reid, J. M. (1995). *Learning styles in the ESL/EFL classroom*. Boston: Heinle and Heinle.
- Rosansky, E. (1976). Methods and morphemes in second language acquisition. *Language Learning*, 26, 409-425.
- Rossi-Le, L. (1995). Learning style and strategies in adult immigrant ESL students. In J.M. Reid (Ed.), *Learning styles in the ESL/EFL classroom* (pp 118-125). Boston: Heinle & Heinle.
- Rubin, J. (1987). Learner strategies: theoretical assumptions, research history and typology. In Wenden, A. & Rubin, J. (Eds.) *Learner Strategies in Language Learning*. Hemel Hempstead: Prentice Hall International.
- Rubin, J. (1975). What the "Good Language Learner" Can Teach Us. *TESOL Quarterly*, 9, 41-51.
- Schmeck, R. R. (1988). *Learning strategies and learning styles*. New York: Plenum Press.
- Sheikh Al Eslami, R., & Khayer, M. (2006). Relationship between motivational orientations and English language strategies in students. *Journal of Psychology*, 10(37), 22-33.
- Shmais, W. (2003). Language learning strategy in Palestine. *TESL-EJ*, 7(2), 20-33.
- Stebbins, C. (1995). Culture-specific perceptual – learning – style preferences of postsecondary students of English as a second language. In J. M. Reid (Ed.) *Learning styles in the ESL/EFL classroom* (pp. 108-117). New York: Heinle and Heinle Publishers.
- Stern, H. H. (1992). *Issues and options in language teaching*, Oxford: Oxford University Press.
- Titone, R. (1990). *A psycho-sociolinguistic perspective in efl learning: the role of attitude a dynamic factor*. Paper presented at The World Congress of Applied Linguistics, sponsored by the International Association of Applied Linguistics (9th, Thessaloniki, Greece, 15-21 April 1990) ERIC Document Resume, ED, 326-073.
- Wen, Q. (2001). Developmental patterns in motivation, beliefs and strategies of English learners in China. *Foreign Language Teaching and Research*, 33, 105-110.
- Wenden, A. (1987). Metacognition: an expanded view on the cognitive abilities of L2 learners. *Language Learning*, 37, 573-597.
- Wenden, A. L. (1986). Helping language learners think about learning. *ELT Journal*, 40(1), 3-12
- Wharton, G. (2000). Language learning strategy use of bilingual foreign language learner in Singapore. *Language Learning*, 50(2), 203-243.
- Yang, W. (2016). ESP vs. CLIL: A coin of two sides or a continuum of two extremes? *ESP Today*, 4(1), 43-68.